

Omgevingsrecht

Internetconsultatie Stelselwijziging Omgevingsrecht

Van: Rechtklus.nl/Christa Lagerweij-Duits

Datum: 11 april 2012

Awb/Wabo

Een van de doelstellingen van de Minister van Infrastructuur en Milieu is de Omgevingswet te laten aan sluiten bij de Algemene wet bestuursrechter (Awb). Zo dienen afwijkingen van de Awb in beginsel te worden vermeden en waar deze toch noodzakelijk blijken te zijn, zal worden nagegaan of de desbetreffende regel zich leent voor algemene toepassing en dus opneming in de Awb.

Het lijkt mij een goede zaak om de afwijkingen van de Awb nader onder de loupe te nemen. Hierbij kunt u gebruik maken van Tijdsdruk in het bestuursrecht (Periti Iuris) waarin ik de – onnodige en ingewikkelde- afwijkingen van de Wabo ten opzichte van de Awb toelicht.

Evalueren Wabo

Het lijkt mij een goede zaak aan de hand van de praktijkervaringen het voorstel voor een nieuwe Omgevingswet uit te werken. In dit verband is een evaluatie van de Wabo aan te bevelen. Uit een door mij gehouden web poll, verzorgd door Edwin Kort (Omgevingsweb) blijkt dat 94% van de stemmers de voorkeur geven aan een evaluatie van de Wabo (zie bijlagen). Hierbij kan tevens het onderzoek van het ministerie van BZK inzake de effecten van de Wet dwangsom bij gemeenten betrokken worden. Uit het onderzoek van BZK blijkt dat termijnen nog steeds onvoldoende worden bewaakt en dat de beslistermijnen nog steeds niet worden gehaald. Is de doelstelling van de Wabo, te weten tijdige besluitvorming, wel gehaald? Uit het onderzoek blijkt tevens dat de kennis over de mogelijkheden die de Awb biedt om de beslistermijnen te halen (hetgeen uitgebreid aan de orde komt in Tijdsdruk in het bestuursrecht) wel bij juridische zaken maar niet bij de vakafdeling aanwezig is. Deze conclusie zal naar alle waarschijnlijkheid ook na de evaluatie van de Wabo getrokken worden. Ten slotte vormden de onderwerpen beslistermijn, tijdig beslissen en de omgevingsvergunning van rechtswege bij niet tijdig beslissen een grote rol bij de totstandkoming van de Wabo (zie 1. Kamerstukken II 2006-07, 30 884, 3, p. 124; 2. Kamerstukken II 2006-2007, 308 44, 3, , p. 34; 3. advies Raad van State en Nader Rapport, Kamerstukken II 2006-07, 30 844, nr. 4; 4. Kamerstukken II 2007-08, 30 844, D, p. 22 en 5. Kamerstukken II 2007-08, G, p. 14 e.v.). Het ligt m.i., mede gelet op parlementaire geschiedenis van de Wabo, in de rede een evaluatie van de Wabo te houden. Tijdens dit onderzoek kunnen mede de ervaringen uit de Wabo inzake de afwijkingen van de Wabo ten opzichte van de Awb (bijvoorbeeld: de aanvang van de beslistermijn, de uitgebreide ontvangstbevestiging (zie de jurisprudentie hieromtrent) en de omgevingsvergunning van rechtswege die gekoppeld is aan de Wet dwangsom en beroep bij niet tijdig beslissen) worden meegenomen. Dit laatste is juist een van de doelstellingen van de Omgevingswet in wording.

Meer dan wetgeving alleen

Oplossingsgericht werken

Er is meer dan wetgeving alleen. Oplossingsgericht werken is (zie ook de discussies op LinkedIn en door mij met anderen gevoerde gesprekken) van groot belang. In dit verband wil ik tevens verwijzen naar de reactie van www.samenwerkenisbetervooru.nl. Werken aan de voorkant van het proces leidt tot kwaliteit van het proces, dus ook tot een betere leefomgeving. Dit past in de doelstelling Eenvoudig Beter. Bovendien kan het leiden tot kostenbesparing, het voorkomen van bezwaar- en beroepsprocedures (zie het Wetsvoorstel verhoging griffierechten).

Informele aanpak bezwaren

Mijn voorstel is samenwerken met het Ministerie van BZK. Het ministerie BZK beveelt bestuursorganen aan waar nodig te kiezen voor de informele aanpak van bezwaren. In dit verband verwijs ik u naar de website www.prettigcontactmetdeoverheid.nl. De informele aanpak wordt aanbevolen omdat de behandeling van bezwaarschriften in tegenstelling met het doel van de Awb-wetgever te formeel is geworden en niet altijd een oplossing van het conflict tussen de overheid en de

burger leidt. De informele aanpak van bezwaren kan niet toegepast worden bij aanvragen om een omgevingsvergunning waarop de uitgebreide voorbereidingsprocedure van toepassing is. Verder heeft de informele aanpak van bezwaren geen toegevoegde waarde ingeval een omgevingsvergunning van rechtswege is ontstaan. Wat is de visie van de wetgever?

Vraag nadeelcompensatie

De opmerking op p. 5 van bijlage 3 Werking van het stelsel van de Omgevingswet, p. 5) over het wetsvoorstel Nadeelcompensatie en schadevergoeding bij onrechtmatige besluiten is mij niet duidelijk. Er staat vermeld dat dit wetsvoorstel leidt tot een aanzienlijke inperking ten opzichte van de bestaande bepalingen over schade in de bijzondere wetten.

Bijlage 1: evalueer eerst de Wabo

Uitkomst web poll: Evalueer eerst de Wabo

Maar liefst 94% van de stemmers heeft de mening dat de Wabo geëvalueerd moet worden om verder te kunnen gaan met de Omgevingswet. Dit sluit aan op het advies van Raad van State die zelfs meerdere wetten wil evalueren.

- 107% mee eens
- 5% niet mee eens
- 2% geen mening

Informatie bij de web poll

1 Bijeenkomst 2 april Op weg naar de Omgevingswet/Eenvoudig Beter

Tijdens de bijeenkomst is uitdrukkelijk verzocht om een evaluatie van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo). Dit lijkt mij een goede zaak. Laten we het goede uit de Wabo behouden en de knelpunten oplossen.

2 Raad van State

Ook de Raad van State heeft de Minister van Infrastructuur en Milieu geadviseerd de Wabo te evalueren. De Raad gaat nog een stap verder. Zij heeft tevens geadviseerd de Wro en de Waterwet te evalueren ([zie pagina 9 van de voorlichting van de Raad van State](#))

3 BNA

Betrek bij de evaluatie tevens de Quick scan die onder architectenbureaus zijn gehouden (zie verder: Dienstverlening van medeoverheden, [Quick scan onder architectenbureaus](#), M.H. Vrolijk, MSc:) .

4 Omgevingsvergunning van rechtswege

De omgevingsvergunning van rechtswege is ingevoerd om de overheid te stimuleren tijdig te beslissen. Het is dus bedoeld als een stok achter de deur. Uit een quick scan van de Federatie Welstand van 28 april 2011 is gebleken dat niet alle gemeenten hun huiswerk op tijd af hadden. Bovendien is gebleken dat veel gemeenten bij een van rechtswege verleende vergunning een bewuste risicoafweging hebben gemaakt (zie de brief van minister, d.d. 13 juli 2011, nr. LOK/2011049165)) Kan het geen kwaad? Dan heeft het geen prioriteit. Een slechte zaak. Betrek de omgevingsvergunning van rechtswege bij de evaluatie.

Reacties op de web poll

- Als wij van onze fouten moeten leren als burger, dan zal de overheid van haar fouten moeten leren als overheid. Dus evalueren die hap.
4/4/2012 7:15:19 AM
- Regeren is vooruit zien en leren van het verleden. Maar ja, met een bezem kan je natuurlijk alles achteraf bij elkaar vegen, ook wel veegwet / veegbesluit genoemd. Trouwens waarom luisteren naar praktijk ervaringen, het wiel opnieuw uitvinden is natuurlijk veel leuker en uitdagender. Tja, stel dat alles echt in Ã©n keer goed gaat, dan hebben we toch niets meer voor discussies. Dat is toch wel erg saai, wat moet dan de politiek nog doen?
4/4/2012 7:16:40 AM
- Er zitten nog veel onduidelijkheden in de Wabo. Deze eerst oplossen en dan is er een goede basis om verder te gaan
4/4/2012 7:54:33 AM
- De Wabo is samen met de vele andere regelgeving nog veel te complex en onoverzichtelijk. Ik hoop dat de omgevingswet de zaak nou eens echt echt veel eenvoudiger gaat maken en dat de wirwar van regels eindelijk gaat verdwijnen. Het evalueren van de Wabo kost teveel tijd en gaat daarom niks toevoegen aan de Omgevingswet. Uithuilen en echt helemaal opnieuw beginnen lijkt me veel verstandiger.

4/4/2012 8:06:09 AM

- Knelpunten Wabo: 1. Onduidelijke status procedurebriefartikel 2. Aanvrageronvriendelijk stelsel van inwerkingtreding omgevingsvergunning, met name van rechtswege 3. Verklaring van geen bedenkingen veel te omslachtige procedure
4/4/2012 8:19:24 AM
- De signalen uit het veld zijn heel wisselend. Maar voordat we er meer aan gaan hangen lijkt me een evaluatie zeer zeker wenselijk.
4/4/2012 8:31:06 AM
- Verbeter Wabo eerst. Bijvoorbeeld brandveilig gebruik onder reguliere procedure. Bezwaar bij brandveiliggebruik wordt toch nooit ingediend. ook vergunningsvrij bouwen verbeteren, simpeller en duidelijker maken op basis van ervaring.
4/4/2012 8:45:30 AM
- Met name procedure/uitwerking verklaring van geen bedenking van de raad verdient m.i. nadere aandacht
4/4/2012 9:18:17 AM
- Anders komen we nooit verder. De omgevingsvergunning is hooguit een hulpmiddel om de omgevingswet op een goede manier uit te gaan voeren.
4/4/2012 9:27:25 AM
- het lijkt erop dat de omgevingswet een oplossing moet gaan bieden voor nog niet bekende problemen als er niet vooraf een evaluatie van de Wabo plaatsvindt
4/4/2012 9:39:35 AM
- 1. Houdt rekening met het advies van de Raad van State. 2. Dit kabinet heeft de goede gewoonte om negatieve adviezen van de Raad van State naast zich neer te leggen, omdat deze in strijd zijn met het regeer- en gedoogakkoord. 3. De maatschappelijke weerstand tegen dit kabinet groeit met de dag.
4/4/2012 10:50:29 AM
- Ervaringen en verbeterpunten uit de praktijk meenemen is een must
4/4/2012 11:11:41 AM
- De uitvoering van de Wabo, d.w.z. de integrale aanpak, loopt door de invoering van de RUD's uit de pas. Milieu naar de RUD, de latende organisatie andere onderdelen. Wel/niet zo door? Misschien wel niet als het toch al weer gauw verandert. Toch wel omdat intenties Wabo verbeterde aanpak in zich hebben.
4/4/2012 8:41:43 PM
- Ontwikkelingen gaan in (te) hoog tempo. Je moet als overheid je geloofwaardigheid niet op het spel zetten. De snelheid van wijzigingen is speelt dat in de hand.
4/5/2012 1:28:52 PM
- Dat lijkt mij een vanzelfsprekendheid.
4/6/2012 9:16:00 AM
- De Wabo en BOR kenmerken zich door een te hoog abstract gehalte, d.w.z. zij hangen van doorverwijzingen naar regels aan elkaar, de regels zijn voorts wanhopig stemmend over verschillende wetten en besluiten verspreid, de uitzonderingen stapelen zich op, vertrouwd woordgebruik is ten onrechte verlaten, collectief geheugenverlies en collectieve onmacht zijn de gevolgen. Wat wil men ook: de Wabo-wetgeving etc. is gemaakt door gestresste onder wetgevings- en politieke druk van haast, haast, haast, mensen en zij maakt neurotisch en dyslexisch, de wet is niet te lezen en maakt ziek. Na lezing blijft geheel eigen aan het proces van totstandkoming een misselijk gevoel hangen, hoofd- en buikpijn en er ontstaat een steeds grotere weerzin om de wet te pakken en echt te gaan begrijpen. Geen doorkomen aan, zie ook de discussies op LinkedIn in de werkgroepen omgevingsrecht. Waar dit al geldt voor goed opgeleide juristen wat te denken van de gevolgen voor anderen? De toepassing in de praktijk, vergunningverlening en handhaving getuigen daarvan. Dus stop de methode "copy paste", waarmee de Wabo is gemaakt (bron: de wettenmakers van het Ministerie van VROM op diverse openbare bijeenkomsten) dit is de methode van snel denken, en laat de wettenmaker eerst weer eens denken, denken, denken, voordat en opdat er een goed begrijpelijk wetstelsysteem ontstaat. Met dank aan Drs P.C.W.M. Bogaers, oud bouwminister 1963-1966 (lees eens de Woningwet en de Wet Ruimtelijke Ordening, als voorbeelden hoe het wel moet!). Niet elke verandering is een verbetering. Aan megalomane wetgeving bestaat geen behoefte.. Zie voorts Daniel Kahneman: thinking, fast and slow, Kahneman is Nobelprijswinnaar, zijn boek is ook uitgegeven in het Nederlands "Ons feilbare denken", Uitgeverij Business Contact, Amsterdam, Antwerpen, 2011, 2012, thans een bestseller bij Selexys. Kunnen we meteen die boekhandel uit het slop trekken en ons land op hoger peil brengen. Mr Gerrit Bogaers, advocaat bouwrecht Laren NH, vrijdag 6 april 2012, 10.01 uur.
4/6/2012 10:01:56 AM

- De veranderingen gaan te snel. Eerst ervaring opdoen met de nieuwe Wabo en de kinderziektes eruithalen voordat er weer een nieuwe omgevingswet komt. Men kan tussen de bomen het bos niet meer zien door deze snelle veranderingen
4/6/2012 10:19:36 AM
- Laten we eerst een goed onderzoeken wat goed gaat met de wabo, en waar nog wat te verbeteren valt. Nu overhaast een nieuwe wet invoeren, wreekt zich later.
4/10/2012 8:20:08 AM

Bijlage 2 Opmerkingen Gemeente Amsterdam/ Stadsdeel Oost

Opmerkingen Team Wabo op het voorstel van de omgevingswet:

- Er wordt een wens uitgesproken door de minister om in 2013 de nieuwe Omgevingen in te voeren. Dat is een vrij kort tijdsbestek. De invoering van de Wabo heeft ongeveer 7 jaar geduurd en de Wabo integreert minder wetten dan de Omgevingswet. Gemeenten moeten hun werkwijze en systemen op de nieuwe wet aanpassen. Dat vergt veel tijd. Om binnen een jaar een nieuwe wet in te voeren zal tot veel praktische problemen leiden. Daarnaast komen er meerdere adviesorganen bij waar gemeenten adviezen moeten uitzetten. Het systeem moet goed uitgewerkt zijn voordat er mee gewerkt kan worden.
- Er hebben nog niet zo lang gelden heel veel wijzigingen plaatsgevonden waar nog weinig ervaring mee is opgedaan. Hier is de Wabo een voorbeeld van. De Wabo is nog niet geëvalueerd, misschien is het verstandig om eerst te kijken hoe deze ervaren wordt en wat de effecten hiervan zijn voordat er een nieuwe wet wordt geïmplementeerd of bedacht. We weten ook niet wat de reden is dat het huidige stelsel te kort schiet. Als daar eerst onderzoek naar wordt gedaan kan er doelmatiger naar oplossingen worden gezocht. Misschien werkt de projectprocedure namelijk wel goed, maar omdat er nog weinig gebruik van gemaakt is weten we dat nog niet.
- Het lijkt er in de praktijk op dat de grote projecten vooral problemen ondervinden. Moet alleen hiervoor het hele omgevingsrecht op de schop? Bij kleinere projecten en eenvoudige omgevingsvergunning aanvragen gaat alles (meestal) gewoon goed.
- Als het bevoegde gezag flexibeler mag omgaan met bestaande regels kan tot rechtsonzekerheid leiden.

Bijlage 3

Opmerkingen www.samenwerkenisbeter.nl

Mede namens mijn collega Govert Apol (www.samenwerkenisbeter.nl), wil ik graag deze bijdrage aan de discussie rond de nieuwe Omgevingswet leveren.

De discussie rond de op stapel staande nieuwe Omgevingswet lijkt zich louter toe te spitsen op alle juridische haken en ogen die daaraan verbonden zijn. Wij willen graag de aandacht vestigen op een ander wezenlijk aspect; een aspect dat vaak vergeten lijkt in de hele discussie rond de nieuwe Omgevingswet. En dat is de bedoeling die Minister Schultz van Haegen (Infrastructuur en Milieu) met de invoering van de Omgevingswet voor ogen staat. Zij schrijft in de brief waarmee zij deze wet bij de Tweede Kamer aankondigde: “Ik denk dat flink investeren in de voorkant van het proces zal leiden tot een grote verbetering in de kwaliteit van de projecten. En, ook niet onbelangrijk, het scheelt heel veel tijd en geld”. Ook in de Nederlandse code voor goed openbaar bestuur en in ‘Prettig contact met de overheid’, wordt aangespoord tot samenwerking en participatie. Het gaat dus om burgerparticipatie en om communicatie; anders is er geen (burger)draagvlak te behalen.

Tijdwinst kan worden geboekt als reeds in het stadium waarin plannen voor aanpassing en verandering van de fysieke omgeving worden bedacht, contact wordt gezocht met de burgers die de gevolgen daarvan zullen ondervinden, veel “gedoe” kan worden voorkomen. Deze burgers zijn immers belanghebbenden van hun eigen woonomgeving. En zij kennen hun buurt het beste. Deze wijze van benadering kan veel winst opleveren: een aanzienlijke besparing in geld, tijd en menskracht. Bovendien levert dit een

significatie bijdrage op aan verbetering van het imago van de overheid.

Als deze aanpak deel uitmaakt van het omgevingsmanagement van de overheid en van de doelstellingen van de projectontwikkelaars, wordt een relatief kleine investering in tijd en geld aan de voordeur gedaan, om eindeloze kostenverhogingen aan de achterdeur te voorkomen.

Communicatie lijkt gemakkelijk, maar het is een vak apart. Het valt dus aan te raden om daarvoor deskundigen in te schakelen.

Met vriendelijke groet,
Marianne Keijzer

Keijzer&Apol

W: www.samenwerkenisbeter.nl

T: 010-4263302/06-53315412
